

## Lieta C-69/10

*Brahim Samba Diouf*

**pret**

*Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration*

(*Tribunal administratif* (Luksemburga)  
lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Direktīva 2005/85/EK — Minimālie standarti saistībā ar procedūru bēgļa statusa piešķiršanai vai atņemšanai dalībvalstīs — Jēdziens “lēmumi saistībā ar patvēruma pieteikumu” šīs direktīvas 39. panta izpratnē — Trešās valsts pilsoņa pieteikums ar mērķi saņemt bēgļa statusu — Starptautiskās aizsardzības piešķiršanu pamatojošu iemeslu neesamība — Pieteikuma noraidīšana paātrinātās procedūras ietvaros — Nespēja pārsūdzēt lēmumu par pieteikuma izskatīšanu paātrinātā procedūrā — Tiesības uz efektīvu pārbaudi tiesā

Ģenerālvokāta P. Krusa Viljalona [*P. Cruz Villalón*] secinājumi, sniegti  
2011. gada 1. martā . . . . . I - 7156  
Tiesas (otrā palāta) 2011. gada 28. jūlija spriedums . . . . . I - 7175

## Sprieduma kopsavilkums

1. *Robežkontroles, patvēruma un imigrācija — Patvēruma politika — Dalībvalstu procedūras, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu — Direktīva 2005/85 — Tiesības efektīvi vērsties tiesā*  
(Padomes Direktīvas 2005/85 39. panta 1. punkts)
2. *Robežkontroles, patvēruma un imigrācija — Patvēruma politika — Dalībvalstu procedūras, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu — Direktīva 2005/85 — Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā*  
(Padomes Direktīvas 2005/85 23. un 39. pants)
3. *Robežkontroles, patvēruma un imigrācija — Patvēruma politika — Dalībvalstu procedūras, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu — Direktīva 2005/85 — Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā*  
(Padomes Direktīvas 2005/85 39. pants)
4. *Robežkontroles, patvēruma un imigrācija — Patvēruma politika — Dalībvalstu procedūras, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu — Direktīva 2005/85 — Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā*  
(Padomes Direktīvas 2005/85 39. pants)

1. No Direktīvas 2005/85 par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu, 39. panta 1. punkta a) apakšpunkta teksta un it īpaši no tiesību aktiem, kas tajā neizsmeļoši uzskaitīti, izriet, ka “lēmuma saistībā ar patvēruma pieteikumu” jēdziens attiecas uz virkni lēmumu, kuri — tādēļ, ka to rezultātā patvēruma pieteikums tiek noraidīts vai

tie ir tikuši pieņemti robežu zonā, — ir līdzvērtīgi galīgam un pēc būtības noraidošam lēmumam. Tas pats attiecas uz pārējiem lēmumiem, saistībā ar kuriem Direktīvas 2005/85 39. panta 1. punkta b)–e) apakšpunktā skaidri ir paredzētas tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību tiesā. Tādējādi lēmumi, saistībā ar kuriem patvēruma meklētājam būtu jābūt tiesībām uz tiesisko aizsardzību atbilstoši

Direktīvas 2005/85 39. panta 1. punktam, ir tie, kas sevi ietver patvēruma pieteikuma noraidījumu pamatojuma trūkuma vai attiecīgajā gadījumā formālu vai procesuālu iemeslu dēļ, izslēdzot lēmuma [pieņemšanu] pēc būtības. No tā izriet, ka šī tiesību norma nav attiecināma uz lēmumu pēc būtības sagatavojošiem lēmumiem vai lēmumiem par organizatoriskiem procedūras jautājumiem.

apsvēruma — ir gan dalībvalstu, gan arī patvēruma meklētāja interesēs.

(sal. ar 41.–44. punktu)

2. Direktīvas 2005/85 par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu, 39. pants un efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem tiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru nav patstāvīga tiesību aizsardzības līdzekļa, ar kuru varētu pārsūdzēt valsts kompetentās iestādes lēmumu izvērtēt patvēruma pieteikumu paātrinātās procedūras ietvaros, ja vien iemeslus, kas mudinājuši šo iestādi izvērtēt minētā pieteikuma pamatotību šādas procedūras ietvaros, faktiski var pārbaudīt tiesā, ceļot prasību, kuras priekšmets būs galīgais noraidošais lēmums; valsts tiesai ir jāizvērtē, vai tā tas ir.

Turklāt interpretēt Direktīvas 2005/85 39. panta tekstu tādējādi, ka “lēmums saistībā ar patvēruma pieteikumu” nozīmē ikvienu lēmumu, kas saistīts ar patvēruma pieteikumu, un ka tas attiecas arī uz galīgo lēmumu, kurā ir lemts par patvēruma pieteikumu, sagatavojošiem lēmumiem vai lēmumiem par organizatoriskiem procedūras jautājumiem, nebūtu saderīgi ar interesēm, kas saistītas ar procedūru par patvēruma pieteikumiem ātrumu. Tas, lai saskaņā ar Direktīvas 2005/85 23. panta 2. punktu procedūra šajā jomā tiktu pabeigta cik ātri vien iespējams, neskarot atbilstīgu un pilnīgu izvērtēšanu, — kā tas izriet no šīs direktīvas preambulas vienpadsmitā

Lēmums par patvēruma pieteikuma izvērtēšanai piemērojamo procedūru, kas ir paredzēts patstāvīgi un neatkarīgi no galīgā lēmuma, ar kuru šis pieteikums tiek pieņemts vai noraidīts, ir galīgo lēmumu, kurā lemts par pieteikumu, sagatavojošs tiesību akts. Šādos apstākļos pārsūdzības iespējamības neesamība šādā procedūras stadijā nav tiesību uz efektīvu tiesisko aizsardzību pārkāpums, tomēr ar nosacījumu, lai paātrinātās procedūras ietvaros

pieņemtā galīgā lēmuma likumā, proti, iemesli, kas bijuši pamats, lai kompetentā iestāde patvēruma pieteikumu noraidītu kā nepamatotu, varētu būt padziļināta, valsts tiesas veikta izvērtējuma objekts prasības, kas vērsta pret lēmumu, ar kuru noraidīts pieteikums, ietvaros.

regulējumu varētu interpretēt tādējādi, ka iemesli, kas kompetento administratīvo iestādi mudinājuši patvēruma pieteikumu izvērtēt paātrinātās procedūras ietvaros, nevar būt nekādas pārbaudes tiesā objekts.

Šāda tiesību aizsardzības līdzekļa efektivitāte netiktu nodrošināta, ja tādēļ, ka nav iespējams celt prasību pret tādas iestādes lēmumu, kas ir kompetenta izvērtēt patvēruma pieteikumu paātrinātās procedūras ietvaros, iemesli, kas šo iestādi ir mudinājuši šādas procedūras ietvaros izvērtēt pieteikuma pamatotību, nevar būt šādas pārbaudes objekts un tādējādi šie iemesli ir tie paši, kuru dēļ pieteikums ir noraidīts. Šāda situācija padarītu neiespējamu lēmuma likumības pārbaudi no faktu un juridiskā viedokļa. Tādējādi iemeslus, kas pamato paātrinātās procedūras piemērošanu, ir jāspēj efektīvi apstrīdēt vēlāk valsts tiesā, un tai tos ir jāspēj izvērtēt prasības, kuras priekšmets ir galīgais lēmums, ar kuru tiek izbeigta procedūra par patvēruma pieteikumu, ietvaros. Faktiski ar Savienības tiesībām nebūtu saderīgi, ja tādu valsts tiesisko

Attiecībā uz valsts tiesas veiktu valsts tiesību interpretāciju atbilstīgas interpretācijas princips prasa, lai valsts tiesas, veicot visas to kompetencē ietilpstošās darbības, nodrošinātu Direktīvas 2005/85 pilnīgu efektivitāti un rastu risinājumu, kas atbilstu tās mērķim. Direktīvas 2005/85 mērķis ir izveidot kopēju garantiju ietvaru, kas ļauj nodrošināt pilnīgu Ženēvas konvencijas un pamattiesību ievērošanu. Tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību ir Savienības tiesību pamatprincips. Lai šo tiesību īstenošana būtu efektīva, valsts tiesai ir jāspēj pārbaudīt to iemeslu pamatotību, kuri kompetento administratīvo iestādi mudinājuši starptautiskās aizsardzības pieteikumu atzīt par nepamatotu vai ļaunprātīgu; attiecībā uz šiem iemesliem nav spēkā nekāda likumības neatspēkojamība. Šīs prasības ietvaros arī tiesai, kas izskata lietu, ir jāpārbauda, vai lēmums izvērtēt patvēruma pieteikumu paātrinātās procedūras ietvaros ir ticis pieņemts, ievērojot Direktīvas 2005/85 II nodaļā — kā tas

paredzēts tās 23. panta 4. punktā — minētās procedūras un pamatgarantijas.

(sal. ar 55.–58., 60., 61. un 70. punktu un rezolutīvo daļu)

tiesību aizsardzības līdzekli, kurš netieši ticis iesniegts pret kompetento valsts iestāžu lēmumu izvērtēt patvēruma pieteikumu paātrinātās procedūras ietvaros, tā it kā valsts tiesa, atbalstot šo tiesību aizsardzības līdzekli, būtu izdevusi rīkojumu, ka pieteikums izskatāms parastās procedūras ietvaros.

(sal. ar 66.–68. punktu)

3. Ja saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu par procedūru bēgļa statusa piešķiršanai vai atņemšanai pārsūdzības termiņš attiecībā uz galīgo lēmumu par patvēruma pieteikumu ir piecpadsmit dienas paātrinātās procedūras gadījumā, bet viens mēnesis, kad lēmums ticis pieņemts, piemērojot parasto procedūru, izšķiroši ir tas, ka paredzētais termiņš būtībā ir pietiekams, lai sagatavotu un iesniegtu efektīvu tiesību aizsardzības līdzekli. Attiecībā uz saīsinātajām procedūrām izskatās, ka piecpadsmit dienu termiņš principā nav nepietiekams efektīva tiesību aizsardzības līdzekļa sagatavošanai un iesniegšanai un tas liekas esam saprātīgs un samērīgs salīdzinājumā ar skartajām tiesībām un interesēm. Tajā pašā laikā valsts tiesas ziņā gadījumā, ja konkrētā situācijā šis termiņš, ņemot vērā apstākļus, izrādītos esam nepietiekams, ir noteikt, vai šis elements varētu būt vienīgais, kas pamatotu

4. Ar Direktīvu 2005/85 par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu, netiek izvirzīta prasība, lai tiktu nodrošinātas divas tiesu instances. Izšķiroši saskaņā ar Direktīvas 2005/85 39. pantu ir, lai tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiktu nodrošinātas tiesā vai tribunālā. Efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips personai piešķir tiesības piekļūt tiesai, nevis vairākām tiesu instancēm.

(sal. ar 69. punktu)